

Plan för att främja likabehandling, och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Östra Lugnets skola

Förskoleklass, Grundskola och Fritidshem

Planen gäller kalenderåret 2018

Innehållsförteckning

Plan för att främja likabehandling, och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling Östra Lugnets skolas skola	1
Vision, mål och uppdrag	2
Delaktighet och förankring av planen	3
Främjande arbete för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter	3
Förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	6
Uppföljning av mål Likabehandlingsplan 2017	9
Aktiva åtgärder 2018	11
Att upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	13
Att utreda en konflikt/incident	14
Att anmäla och utreda uppgifter om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	14
Rutiner och ansvarsfördelning	16
Lagar och styrdokument	17
Definitioner	18
Samtalsunderlag vid konflikt/incident (bilaga 1)	22
Samtalsunderlag vid utredande samtal (bilaga 2)	23
Bilaga 3	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Vision, mål och uppdrag

Östra Lugnets skola startade höstterminen 2009 och är idag en skola från förskoleklass upp till årskurs 6 med ca 470 elever. Höstterminen 2018 har skolan ca 500 elever och tre paralleller från Fk till åk 6.

Planen gäller från 1/1-2018 – 31/12-2018

Ansvarig för planen: Ulrika Svanbring, rektor
ulrika.svanbring@vaxjo.se

Växjö kommuns verksamhetsmål

Barn och elever i våra verksamheter känner trygghet och trivsel. De får det stöd och den stimulans som krävs så att de kan utveckla sina förmågor så långt det är möjligt och så att deras kreativitet, engagemang, nyfikenhet förstärks och utvecklas.

Ett fördjupat och dokumenterat analysarbete på alla nivåer leder till slutsatser som ligger till grund för att uppnå detta.

Östra Lugnets skolas vision rörande värdegrundsarbete

På vår skola ska alla känna sig trygga och lika mycket värda. Alla ska ha rätt att utvecklas i en trygg miljö och bemötas med respekt. Verksamheten ska möta elevers olikheter så att varje barn får en likvärdig utbildning och möjlighet att känna lust och glädje i att lära. Skolan ska vara fri från diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Skolans uppdrag

Likabehandlingsarbetet regleras av skollagen (6 kap. 8§, 2010:8) och diskrimineringslagen (3 kap. 16§, SFS 2008:567). Skolan har enligt skollagen en skyldighet att varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Skolan har enligt diskrimineringslagen en skyldighet att fortlöpande bedriva ett förebyggande och främjande arbete med aktiva åtgärder genom att:

- undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
- analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
- vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
- följa upp och utvärdera arbetet.

Åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt. Skolan ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier och ska följa upp och utvärdera sina riktlinjer och rutiner.

Skolan ska varje år skriftligen dokumentera arbetet med aktiva åtgärder utifrån följande:

- en redogörelse för alla delar av arbetet
- en redogörelse för de åtgärder som vidtas och planeras
- en redogörelse för hur samverkansskyldigheten fullgörs

I enlighet med Lgr 11 under rubriken Normer och värden ska skolan aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Likabehandlingsarbetet bedrivs på följande nivåer:

- Att främja barns lika rättigheter och möjligheter
- Att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling
- Att utreda uppgifter om kränkande behandling
- Att vidta åtgärder för att förhindra framtida kränkande behandling

Delaktighet och förankring av planen

Elevers delaktighet: Eleverna är delaktiga i kartläggningar gällande trygghet och trivsel. Vid utvecklingssamtal, klassråd och elevrådet DRIV ges möjlighet till diskussion, inflytande och delaktighet. Alla klasser har alltid ett pågående målarbete vad gäller den sociala lärmiljön. Klassen enas om ett prioriterat mål som följs upp och utvärderas. Likabehandlingsplanen och skolans ordningsregler aktualiseras hos eleverna vid skolstart av klasslärarna och följs upp kontinuerligt arbetslagsvis.

Vårdnadshavares delaktighet: Vårdnadshavare får information via föräldramöte i alla årskurser. Information av utvalda delar i likabehandlingsplanen ges vid höstterminens föräldramöte. Vårdnadshavare kontaktas om deras barn är inblandade i ärenden med kränkande behandling. Skolan har utrednings- och åtgärdsskyldighet. Skolan strävar alltid efter en god kommunikation och samverkan med vårdnadshavare. En god samverkan har stor betydelse för möjligheten att få stopp på alla former av kränkande behandling

Personalens delaktighet: All personal i skolan har ett ansvar för att vara väl förtrogen med likabehandlingsplanen och för att följa de rutiner som finns beskrivna. Likabehandlingsgruppen som består av representant från skolledningen, skolsköterska och en representant från varje arbetslagslag har ett särskilt ansvar för att detta sker. Skolledningen ansvarar för att informerar personal med korttidsanställningar om rutinerna i planen i samband med introduktionssamtalet. Det aktiva arbetet med mål och åtgärder i planen sker både på APT-träffar och i arbetslagen.

Främjande arbete för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter

Det främjande arbetet syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde och ska bidra till en skolmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas. Det ska omfatta alla diskrimineringsgrunder. All personal och elever ska både i ord och i handling visa respekt för allas lika värde oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det främjande arbetet pågår alltid, det är en av verksamhetens fortgående uppgifter och kan därför inte drivas enbart som tillfälliga insatser eller tillfälliga lektioner. Det handlar om att i undervisningen skapa ett gott skolklimat. Det betyder att detta arbete är en viktig del vid planering och genomförande av undervisningen. Det rör skolans hela arbete, från sättet att organisera och genomföra undervisningen till sättet att tala och handla under hela skoldagen.

Det visar sig både i det som görs och sägs och i det som inte görs och sägs. Skolans personal har det yttersta ansvaret för att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö. I syfte att arbeta främjande för elevers lika rättigheter och möjligheter på Östra Lugnets skola arbetar all personal utifrån följande:

Förhållningssätt:

- Vi bemöter varje elev med ett respektfullt förhållningssätt och ansvarar för att skapa en trygg och god relation till varje elev.
- Vi har höga förväntningar på varandra och tydliggör dem.
- Vi har ett förhållningssätt som genomsyras av en tilltro till elevens egna resurser/kompetenser.
- Vi är alla unika och lär på olika sätt. Vi ser olikhet som en tillgång.
- Vi tränar eleverna i konstruktiv konflikthantering i vardagliga situationer. De vuxna stödjer eleverna i processen genom att följa rutinerna i bilaga 1.
- Vi tydliggör gränser och ramar genom att kontinuerligt aktualisera och diskutera skolans ordningsregler samt klassens trivselmål.
- Vi ser våra elever som allas ansvar.
- Vi stöttar varandra i personalgruppen och hjälper varandra i svåra situationer. I utmanande situationer hjälper vi varandra att vara lösningsinriktade.

Arbetslagets ansvar

- Vi tar ansvar för att skapa förtroendefulla relationer till elever och vårdnadshavare och samverkar för att skapa bästa möjliga förutsättning för elevens utveckling.
- Vi diskuterar aktuellt språkbruk och resonerar med eleverna om dess innebörd och vad som kan uppfattas kränkande (öga mot öga och som skrivet ord i sociala medier)
- Vi har nolltolerans mot språkbruk som är diskriminerande utifrån alla diskrimineringsgrunder
- Vi reflekterar över våra egna normer och värderingar och hur dessa speglas genom val av läromedel, rutiner, förhållningssätt.
- Vi arbetar enligt strukturen i Elevhälsoplanen i elevvårdsarbetet.
- Vid höstens föräldramöte informeras vårdnadshavare och ges möjlighet till att vara delaktig i Likabehandlingsplanens innehåll.
- Vi samtalar med eleverna om hur man förhindrar kränkande behandling i vardagen och i sociala medier samt vart man kan vända sig om man upplever en kränkande behandling.
- Alla klasser har bestämda platser i matsalen.

Undervisning

- Vi arbetar utifrån Östra Lugnets skolas policy för strukturerad undervisning för att öka elevernas delaktighet och inflytande över undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer.
- Vi diskuterar i arbetslagen hur föreställningar kring de olika diskrimineringsgrunderna kommer till uttryck i den egna undervisningen/verksamheten
- Vi arbetar kontinuerligt med aktiva åtgärder för att skapa en god studiero i klasserna, resultatet av detta följs upp i klasskonferenserna.

- Varje morgon och lektion presenteras innehållet muntligt och skriftligt i syfte att öka trygghet.
- När vi planerar skolans verksamhet ska alla elever kunna delta utifrån sina förutsättningar.
- Vi använder varierande och kooperativa lärandemetoder som gör att eleverna har möjlighet att utveckla sina sociala förmågor, tex genom aktiviteter där elever lär tillsammans, med och av varandra.
- Vi genomför gruppövningar och använder vardagssituationer för att stärka elevernas självkänsla och tro på sin egen förmåga.
- Vi arbetar förebyggande med moral och etikfrågor.
- Vi arbetar aktivt för att främja elevernas förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse i vardagliga situationer, praktiska övningar, forumteater, bokdiskussioner, film mm
- Vi använder skönlitterära böcker som belyser de olika diskrimineringsgrunderna i syfte att synliggöra allas lika värde

Vi har en vuxennärvaro på skolan vid olika risksituationer såsom påklädning och raster, i omklädningsrum och i skolskogen.

Rast

- Vi skapar rastschema och ansvarar för rasttillsyn.
- Rastaktiviteter erbjuds för elever i F-6.
- Vi deltar i elevernas rastaktiviteter när det är möjligt.
- Vi styr gruppindelningar i undervisningen t.ex. vid grupparbeten. Vi visar metoder och följer upp att lagindelning vid rastaktiviteter görs på ett demokratiskt sätt.

Vid skolstart

- Vid läsårets början samlas hela skolan för att fira skolstarten samt för att presentera nya elever och ny personal.
- Elever och personal planerar och genomför någon form av social aktivitet i sin klass eller i sitt arbetslag. Aktiviteterna ska vara i grupp- och kamratstärkande syfte.
- Skolans ordningsregler och Likabehandlingsplan presenteras och aktualiseras i samtliga elev- och personalgrupper.
- Elevhälsoplanen aktualiseras i alla arbetslag.

Gemensamma aktiviteter

Samarbete och samverkan mellan olika verksamheter och årskurser sker för att skapa en trygghet och ”vi-känsla” på skolan mellan såväl vuxna - vuxna, vuxna – elever samt elever – elever.

Elevhälsa

Består av rektor, biträdande rektor, fyra speciallärare/specialpedagoger och skolsköterska.

Psykolog,

kurator och skolläkare kallas vid behov. Var sjätte vecka kallas arbetslaget till

klasskonferens. Syftet

med klasskonferensen är att ha ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv samt att den ska

utgöra ett stöd för personalen att agera i enlighet med skollag och läroplan för att uppfylla de nationella målen. (se plan för Elevhälsa)

Likabehandlingsgruppen

Gruppen består av skolledning, skolsköterska samt en representant från varje arbetslag. Gruppens uppdrag är att arbeta främjande och förebyggande och utveckla likabehandlingsarbetet. Gruppen är också ett stöd till arbetslagen och rektor i utredning och åtgärder kring ärenden som rör diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Frånvaro

I Växjö kommun kan man göra frånvaroanmälan på tre olika sätt: via appen Dexter, genom webinloggning till Dexter eller via telefon/talsvar. Efter anmälan får lärare direkt besked om frånvaron och vårdnadshavaren får bekräftelse genom sms eller e-post. Vid oro över hög frånvaro anmäler läraren detta till Elevhälsan. Anmälan om oro görs utifrån Växjö kommuns ”Policy angående frånvaro”

Elevinflytande

På skolan finns ett elevråd, ”DRIV”, där elever kontinuerligt möts tillsammans med personal från skolan. Syftet är att skola in eleverna i ett demokratiskt arbetssätt där eleverna ges möjlighet att vara med och bestämma i frågor om deras arbete och miljö. På skolan finns även ett hälsoråd med representanter från åk 5 och 6. Rådets syfte är att öka elevernas inflytande över de hälsofrämjande aktiviteterna på skolan.

Uppföljning och utvärdering av främjande arbete

Det främjande arbetet följs upp genom att arbetslagen gör en skattning av de främjande åtgärderna utifrån skalan: detta stämmer helt, detta stämmer till stor del, detta stämmer till viss del eller detta stämmer inte alls. Arbetslagen väljer utifrån skattningen ett område att utveckla och beskriver hur detta ska ske. Skattningen och utvecklingsområde rapporteras två gånger per läsår vid ett ledningsgruppsmöte.

Förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Det förebyggande arbetet handlar om att identifiera och avvärja risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar i den egna verksamheten. Som grund för arbetet ligger regelbundna kartläggningar av de risker som finns i verksamheten. Målet är att genomföra förebyggande insatser med utgångspunkt i verksamhetens identifierade styrkor och svagheter. Det främjande och förebyggande arbetet hänger nära samman, eftersom det främjande arbetet förebygger kränkningar och att förebygga kränkningar främjar en god skolmiljö.

Kartläggning och uppföljning av mål och åtgärder

I syfte att identifiera och avvärja risker för diskriminering, kränkningar och trakasserier samt som stöd inför upprättande av nya prioriterade mål görs analys av följande kartläggningar:

Vad	När	Vem ansvarar
Systematiskt kvalitetsarbete: tre elev- och personalrapporter som täcker Lgr 11 2.1, 2.2, 2.3, 2.6 och 2.7	Period 1 – v 42 och v.43 (BRUK 2.4) Period 2 – v. 4 och v.5 (BRUK 2.6) Period 3 – v. 13 och v.14 (BRUK 3.7)	Ledningsgruppen
Huvudmannens brukarundersökning	Mars 2018	Rektor
Utvärdering av årets mål och förebyggande åtgärder i Likabehandlingsplan	November 2018	Likabehandlingsgruppen
Uppföljning av främjande arbete i Likabehandlingsplanen	April och oktober 2018	Ledningsgruppen
Trygghetsvandringar, fritidshem, förskoleklass samt representanter från åk 1-3 och 4-6.	April 2018	Elevrådet
Elever i åk genomför enkät angående sociala medier	Oktober 2018	Ledningsgrupp/DRI V
Skolverkets BRUK-enkäter	BRUK 2.5 – 4 oktober 2018 BRUK 1.3 – 22 mars 2018 BRUK 3.3-3.4 – höstlov 2018	Rektor EHT
Analys av incidentrapporter och anmälan om kränkande behandling	December 2018	Rektor
Vårdnadshavarenkät	April 2018	Rektor

Den sociala, fysiska och pedagogiska miljön följs upp var sjätte vecka på klasskonferensen där Elevhälsan möter personal från respektive arbetslag.

På elevrådet "DRIV"s möten genomförs uppföljning av likabehandlingsplanens mål genom tre elevenkäter. Rektor och representant från likabehandlingsgruppen deltar.

Föräldrar ges möjlighet att ha synpunkter och förslag på förbättringar i och med aktualisering vid föräldramöten.

Ansvarig: Rektor och likabehandlingsgruppen

Resultat av kartläggning 2017

Skolan har höga resultat på elevers känsla av trygghet på skolan. Detta visar såväl resultat i brukarenkäten samt skolans egna likabehandlingsenkät och vårdnadshavarenkät. Elevrådet "DRIV"s representanter har genomfört en trygghetsvandring med elever i F-3. Denna visar en viss otrygghet i omklädningsrum, matsal (pga ljudnivå, språkbruk och osäkerhet inför äldre elever), multiarenan (rädsla för äldre elever eller att inte få vara med). Cykelparkeringen nämns pga att man blivit av med tex cykelhjälm samt området bakom nybygget och idrottshallen samt på parkeringen. Inomhus upplevs korridoren utanför åk 3 och 4 som otrygg. Några uppfattar att vissa av skolans toaletter är smutsiga vilket skapar otrygghet.

Andel elever som får det stöd och stimulans som krävs är hög i brukarenkäten, högst resultat i F-3 medan 4-6 har något lägre resultat i såväl faktorn stöd som stimulans. Ett liknande resultat finns även i vårdnadshavarenkäten. Vårdnadshavare är i hög utsträckning nöjda med fritidshemmets och Elevhälsans verksamhet. Resultatet visar att fler vårdnadshavare har tagit del av Likabehandlingsplanen än tidigare år. Vårdnadshavare önskar däremot en ökad möjlighet att påverka i skolan samt en bättre kontakt med skolan. Vårdnadshavares förståelse för hur skolan arbetar för att främja likabehandling, förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt skolans utredningsansvar bör öka.

Resultatet i brukarenkäten på andel elever som upplever att deras kreativitet, engagemang och nyfikenhet stärks och utvecklas är högt i åk 1-3, medan fk och åk 4-6 får lägre resultat.

I vårdnadshavarenkäten har resultatet om elevernas studiero ett lägre resultat. Även i elevernas likabehandlingsenkät är det större spridning på resultat om studiero. Vissa klasser får ett lägre resultat och dessa har följts upp vidare genom klasskonferenser och prioriterade insatser har genomförts. På organisationsnivå har skolans ordningsregler reviderats tillsammans med eleverna och de har diskuterats på klassernas föräldramöten.

Ett förbättringsområde som återigen framkommer i elevernas enkät är att vi behöver förbättra miljön i matsalen. Ljudnivån är det som eleverna har mest synpunkter på. En rumsakustiks mätning har genomförts i december och den är inskickad till Vöfab. Skolledningen har framfört behov av inköp till fastighetsägarna, dessvärre har inga åtgärder där genomförts ännu. Skolan har gjort vissa kompletterande inköp av träskärmar för att skapa en lugnare miljö i matsalen och flera klasser har en tyst stund då alla satt sig till bords för att minska ljudnivån och få ökad matro.

Analys av kartläggning 2017

Kartläggningen visar att skolans styrkor är att skapa en god trygghet för eleverna i lärmiljön och med sina lärare. Generellt får även studiero ett högt resultat, dock finns det vissa årskurser där studieron bör utvecklas.

Elevhälsans kartläggning och analys visar att vi behöver fortsätta utveckla arbetet med övergångar mellan lärare, arbetslag och skolor. Rutiner finns för samverkan vid övergångar men ska i fortsättningen följas upp tydligare efter att övergången skett. Övergången mellan åk 2 och åk 3 är den mest sköra övergången då eleverna i åk 2 har tillhört tre olika arbetslag och från åk 3 blir ett gemensamt arbetslag. Ett förebyggande arbete med mötesplaster för att lära känna varandra under vårterminen är betydelsefullt för att öka tryggheten vid starten i åk 3.

Ett annat förbättringsområde är hur rutinen för schemalaggingen görs. Ett tydligare underlag för respektive arbetslag att utgå ifrån är önskvärt och även ett närmre stöd under schemaprocessen för att säkerställa att schemat utgår från elevernas behov. Vi ser också ett behov av att ge stöd för att säkerställa att schemaprocessen inte tar upp för stor del av arbetslagets tid.

En viktig faktor för elevers måluppfyllelse är i vilken grad undervisningen individanpassas, varierar och ger möjligheter till utmaningar. Vi ser via klasskonferenserna att den sociala lärmiljön är generellt hög, medan vi behöver utveckla den pedagogiska lärmiljön för att öka likvärdigheten på skolan. I och med skolans satsning på kompetensutveckling inom NPF har den fysiska lärmiljöns betydelse uppmärksammats. Skolan har gjort en investering på att utveckla den fysiska lärmiljön på hela skolan och detta kommer att arbetas vidare med under 2018.

Områden i den fysiska miljön har identifierats och förebyggande åtgärder har påbörjats tex ett Fair Play projekt för att öka trygghet på multiarenan. Vi ser ett behov av att följa upp tryggheten i omklädningsrummen vid fler tillfällen under ett läsår.

Rutinerna för anmälan till rektor och utredningar vad gäller kränkande behandling fungerar väl. Ett förbättringsområde är att utveckla hur de utredande samtalen sammanställs och analyseras så att detta sker på ett likvärdigt sätt. Vi bör öka kunskap och förståelse om skolans utredningsskyldighet och åtgärdsskyldighet till vårdnadshavare.

Uppföljning av mål Likabehandlingsplan 2017

Skolan hade två prioriterade mål under 2017, det ena rörde samverkan med skola och hem angående skolans uppdrag och det andra att utveckla undervisningen för att möta elevers olika behov. Under året har en struktur för hur likabehandlingsplanen ska implementeras på föräldramöten i ett F-6 perspektiv tagits fram. Skolan har även tagit fram en struktur för tematiska ämnen samt hur samverkan ska ske med andra aktörer. Vissa klasser har redan provat vissa teman under året och policyn ska implementeras under läsåret 18/19. Åtgärden att förbättra kommunikationen mellan skola och hem via hemsidan och sociala medier har inte varit möjlig att genomföra. Detta pga att kommunen har skapat en ny hemsida och att vi inte kunnat öppna det facebook konto som var tänkt. Likabehandlingsgruppen har arbetat med Skolverkets stödmaterial "Skolan och hemmet" och detta stödmaterial kommer att användas som underlag för diskussioner i våra arbetslag.

När det gäller att utveckla skolans undervisning för att möta elevers olika behov har olika aktiviteter och insatser gjorts under 2017. Kompetensutvecklingen inom NPF mha Specialpedagogiska myndighetens läromodul har fortsatt och har varit ett uppskattat lärområde. Vi ser en ökad förståelse för behovet av att ha ett inkluderande förhållingssätt genom planeringen av undervisningen som helhet men också vikten av att erbjuda extra anpassningar och stöd för elever inom NPF och andra elever med liknande behov. Under året har vi arbetat med pedagogiska stödstrukturer. Målet är att enas om vissa gemensamma pedagogiska stödstrukturer i ett F-6 perspektiv men även inom respektive arbetslag som man använder för att öka likvärdigheten i undervisningen, bättre möta elevernas behov samt främja kontinuitet i övergångar. Dokumentationen och uppföljningsmetoder för elevers extra anpassningar har utvecklats genom att skolan har beslutat om en gemensam blankett och uppföljningsmetod för de extra anpassningarna. Nästa utvecklingsområde är att överföra strukturen i kommunens

digitala plattform. Skolan har även köpt in möbler och annat material i klassrumsuppsättningar för att förbättra den fysiska miljös förutsättningar att möta elevers behov.

Under året har alla arbetslag genomfört aktivitetsobservationer och utforskande samtal enligt SPSMs modell. Syftet med insatsen är att minska trycket på Elevhälsan och att arbetslagen själva ska genomföra observationer i ett främjande och förebyggande perspektiv vilket gynnar tidiga insatser.

Skolan har under 2017 arbetat med att förändra strukturen för raster. Syftet är att öka tryggheten i utemiljön genom att minska antalet elever som är ute samtidigt men också för att öka antalet rörelsepåuser på lektionerna för att stimulera lärandet och möta elevernas behov av rörelser. Detta ska följas upp under våren 2018. Tid och resurser har satsats på en riktad Hälsosatsning med prioriterade hälsofrämjande områden. Pulslockor har köpts in till skolan och provats i idrottsundervisningen inom åk 3-6. Syftet är att utveckla arbetet även mot riktade klasser för att göra PULS-satsningar. I ett 1-6 perspektiv har skolans idrottslärare arbetat i riktade perioder på temat psykisk hälsa/ohälsa där bla användning av sociala medier och dess samband med psykisk hälsa/ohälsa lyfts fram och diskuterats.

En annan viktig åtgärd för att utveckla undervisningen och allas rätt till sitt lärande har varit att säkerställa att alla elever med behov av inlästa texter via Inläsningstjänst och Legimus erbjuds till elever med behov av uppläsningstöd.

Arbetet med att utveckla de pedagogiska planeringarna för att synliggöra hur undervisningen ska möta både elever som behöver stöd för att nå målen samt för de elever som lätt når målen har till viss del påbörjats men behöver fortsätta under 2018. Beslut har tagits att lägga in tre nivåer i skolan alignment-mall. Syftet är att personalen i planeringen ska ange hur undervisningen ska möta elever som har lätt respektive svårt att nå undervisningsmålen. Kompetensutvecklingsinsatser på studiedagar och lärmöten har utgått ifrån Dylan Williams fem nyckelstrategier. Under tre år har skolan i ett kollegialt lärande arbetat med forskningsresultat om framgångsfaktorer för ökad måluppfyllelse. Förstelärare på skolan har använts i ett handledande och stödjande uppdrag till personalen. Varje arbetslag har tilldelats en förstelärare och tillsammans med berörda satt upp ett konkret utvecklingsmål utifrån skolans mål att göra lärandet synligt för lärare och elever. Insatsen syftar till att öka elevernas måluppfyllelse genom att säkerställa att de fem nyckelstrategierna används av all personal.

Uppföljning av förebyggande åtgärder 2017

Erbjuda rastaktiviteter för alla åldrar.	Åtgärd genomförd och uppskattad bland de äldre eleverna
Alla arbetslag granskar sina läromedel med syftet att kartlägga vilken syn våra läromedel har vad gäller familjebildning. Utifrån resultatet diskutera vad som eventuellt behöver förändras för att	Åtgärd genomförd. Vi bedömer att våra läromedel inte på ett tydligt sätt främjar bilden av olika familjebildningar. Dock finns det bra skönlitterära böcker som används i

främja likabehandling oavsett sexuell läggning.	verksamheten. En mapp har skapats med lämplig litteratur i ett F-6 perspektiv.
Vi reagerar genom direkta tillsägelser vid olämpligt språk, kroppsspråk, attityder och värderingar. Nolltolerans gäller.	Åtgärd sker och har förtydligats genom att skolan har reviderat sina ordningsregler.
Vi använder demokratiska strategier i undervisningen för att främja jämlikhet, tex no hands up.	Åtgärd genomförd genom kompetensutveckling av nyckelstrategier och har nu fått ett bra genomslag i verksamheten.
Vi diskuterar normer för klädsel och andra personliga uttryck	Åtgärd till viss del genomförd i samband med läsning av litteratur där detta berörs.
I åk 4-6 jämförs likheter och olikheter mellan folkgrupper, religioner och trosuppfattningar.	Åtgärd sker i åk 6 i samband med aktuellt arbetsområde.
Öka förståelsen hos all personal genom fördjupade diskussioner runt de sju diskrimineringsgrunderna, trakasserier och sexuella trakasserier.	Åtgärd påbörjad i likabehandlingsgruppen. Detta ska fortsätta med all personal och delaktigheten ska öka i kartläggningsarbetet.
Inköp av ljuddämpning till matsal.	Ljudakustikmätning genomförd. Uppsättning av nya ljuddämpande takplattor sker 2018.
Revidera och implementera skolans ordningsregler.	Åtgärd genomförd i samarbete med åk 6 och DRIV och därefter har alla klasser arbetat med ordningsreglerna. Ordningsreglerna har även diskuterats vid alla föräldramöten
Höja personalens kompetens rörande elevers aktiviteter på sociala medier	All personal har fått uppdaterad information om sociala medier samt kravet om utredningsskyldighet även om kränkning skett på fritid.

Aktiva åtgärder 2018

From 1 januari 2017 gäller nya bestämmelser om aktiva åtgärder i diskrimineringslagen. Samtliga sju diskrimineringsgrunder ska nu inkluderas i det förebyggande och främjande arbetet. Enligt de nya bestämmelserna ska det finnas riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Aktiv åtgärd	Ansvarig	Tidsplan anger när åtgärd ska vara klar.
Pedagogiska stödstrukturer erbjuds i undervisningen för	Elevhälsa och Ledningsgrupp	Juni 2018

att öka tillgängligheten i social, fysisk och pedagogisk lärmiljö. Både gemensamma strategier i ett F-6 perspektiv samt i respektive arbetslag.		
Strukturen på arbetslagets elevvårdsmöten samt klasskonferenser utvecklas för att möjliggöra tidiga insatser och tydlighet i ansvarsfördelning för att genomföra extra anpassningar.	Elevhälsan	December 2018
Våra egna normer och värderingar synliggörs för att reflektera över hur dessa speglas genom val av rutiner, handlingar och förhållningssätt.	Rektor och Likabehandlingsgruppen	Juni 2018
Vi kartlägger med hjälp av Husmodellen i arbetslagen hur föreställningar kring de olika diskrimineringsgrunderna kommer till uttryck i den egna undervisningen/verksamheten	Likabehandlingsgruppen	December 2018
I planeringen av undervisningen/uppgifter i IST Lärande dokumenteras hur elever som har lätt respektive svårt att nå målen ska ges möjlighet att utveckla sitt lärande så långt som möjligt anpassas utifrån elevers behov.	Ledningsgruppen	December 2018
Vi samverkar i aktiviteter/projekt med elever i åk 3-6 och elever i åk 2 inför övergång till åk 3.	Ledningsgrupp	December 2018
Tätare uppföljning av hur tryggheten i omklädningsrummen upplevs	Arbetslagen	Juni 2018

för att direkt kunna agera vid otrygghet		
Öka elevernas kunskap och förståelse om vad sexuella trakasserier innebär och kartlägger risker i verksamheten. Vi reflekterar med elever och personal över hur man bör agera utifrån konkreta och elevnära situationer.	Likabehandlingsgrupp	December 2018
Förbättra miljön i matsalen genom ljuddämpande material	Skolledning	December 2018
Vi erbjuder ett postfack där man anonymt kan lämna meddelande	Skolsköterska	Juni 2018

Strategi för genomförande av mål och aktiva åtgärder

Viss tid av den arbetsplatsförlagda tiden används under året för att arbeta med likabehandlingsarbete i hela personalgruppen. Genom tvärgruppsdiskussioner har vi möjlighet att skapa en gemensam förståelse utifrån vårt uppdrag och sprida goda exempel över arbetslagsgränserna. Likabehandlingsarbetets målarbete sker även via arbetslagens representanter till respektive arbetslag som sedan möts för att samla och delge varandra nya erfarenheter och lärande.

Att upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Skolan ska skapa förutsättningar för att upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Som grund för detta ligger de regelbundna kartläggningarna av elevernas upplevelse av utsatthet samt arbetet med att skapa en tillitsfull relation mellan elever och personal.

Redan vid misstanke om att någon blir eller har blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling, ska vi agera. Det är den utsatte som avgör om händelsen, beteendet är diskriminerande eller kränkande. Så fort det kommer till vuxens kännedom ska anmälan till rektor ske och utredning påbörjas enligt skolans rutiner.

Varje arbetslagsmöte behandlar elevärenden.

Ansvarig klasslärare lyfter kontinuerligt med sina elever vikten av att kontakta någon vuxen om man far illa eller ser någon annan fara illa. Information kring hur föräldrar ska rapportera när de upplever eller får kännedom om diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling ges vid föräldramöten.

Rutiner för frånvaro finns och följs.

Tydligt rastschema skapas inför varje termin. F-2 arbetslagen ansvarar för att skapa och följa upp schema för sina arbetslag och 3-4 samt 5-6 ansvarar för sitt rastschema. Personal som är raststöd, ska alltid bära gula självlysande västar för att vara extra synliga för barnen. Det är varje pedagogs ansvar att informera/byta med någon annan om man får förhinder. Viktigt att denna information delges då man är frånvarande så att vikarien får kännedom. Alla informeras om vilka områden som vi bör vara extra uppmärksam på.

Att utreda en konflikt/incident

1. All personal ska agera direkt när man upptäcker konflikt, diskriminering och/eller kränkande behandling. Ett snabbt agerande gör det lättare att skapa ordentliga och korrekta åtgärder. Som vuxna ska vi aktivt i handling visa och agera utefter alla människors lika värde.
2. Samtal förs med den berörda eleven/eleverna och kartläggning av händelsen påbörjas. Den berörda personalen pratar med alla inblandade i enskilda samtal för att utreda vad som hänt. Syftet är att alla ska få förmedla sin version av händelsen. Personalen dokumenterar det som berättas. (bilaga 1)
3. Eleven/elever som kränker får en direkt tillsägelse.
4. Berörd personal ska informera klassläraren/klasslärarna. Syftet är att klassläraren ska kunna bedöma om detta rör sig om en enstaka konflikt eller om det är ett upprepat beteende. Beroende av konflikten/incidentens karaktär informerar klasslärare hemmet om händelsen.
5. Berörd personal bestämmer tid för uppföljningssamtal med berörda elever.
6. Uppföljningssamtalet genomförs för att säkerställa att båda parter upplever att händelsen är utredd och att situationen känns ok.
7. Vid behov skrivs en incidentrapport. Incidentrapporten finns på kommunens intranät.

Att anmäla och utreda uppgifter om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Enligt 6 kap. 10§ skollagen (2010:800)/2 kap. 7§ diskrimineringslagen (2008:567) är personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. Förskolechefen eller rektorn är därefter skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

1. Vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska detta anmälas omgående till rektor. Berörd personal ger rektor händelseinformation. Rektor skickar anmälan om kränkande behandling till nämndsekreteraren och får då ett diarienummer av nämndsekreterare.

2. Bedömning av situationen sker, antingen fortsätter kartläggningen i form av utredande samtal och observationer eller går man direkt vidare med situationen. All personal som finns kring den utsatte eleven informeras om att kartläggning pågår. Berörda föräldrar kontaktas och informeras om att utredning sker och bestämmer tid för återkoppling.
3. Arbetslaget eller personal från Likabehandlingsgruppen ansvarar för de utredande samtalen och därefter lämnas sammanställningen till rektor. Samma dag informeras föräldrarna till de barn man genomfört samtal med om att samtal genomförts i kartläggningssyfte.
4. En analys görs av rektor tillsammans med arbetslag av det som framkommit i samtalen. Ärendet avslutas eller följer enligt nedan.
5. Om skolan bedömer att fortsatt arbete krävs tas en kontakt med samtliga berörda elevers vårdnadshavare. Beslut om ev. insatser och åtgärder tas och genomförs. Beslut om tid för uppföljning.
6. Varje fall skall följas upp med de inblandade. Genom dokumentation ska det vara klart och tydligt för alla vilka åtgärder som genomförts, vad resultatet blivit, hur vi går vidare, att allas åsikter och synpunkter har beaktats och att fallet är avslutat.
7. Uppnås inte önskat resultat sker återkoppling till Likabehandlingsgruppen, Elevhälsoteamet används för rådgivning och samtal återupptas med berörda barn och vårdnadshavare.
8. Om trakasserierna och de kränkande behandlingarna ej upphör tar rektor en kontakt med Arbete och Valfärd.

Dokumentation sker enligt följande:

- Berörd personal anmäler och ger händelseinformation till rektor. En kort redogörelse av händelsen, vilka som var inblandade och vilken åtgärd som eventuellt redan vidtagits. Rektor skickar anmälan till nämndsekreterare.
- Samtal med vårdnadshavare via telefon m.m. dokumenteras av pedagogerna i sina tjänsteanteckningar.
- Dokumentation av utredning, åtgärder, uppföljning och utvärdering görs av rektor tillsammans med berörd personal.
- Avslutning av utredning görs av rektor och redovisas till Utbildningsnämnden.

Arbetsgång då vuxen kränker barn

- Så fort någon ser/får kännedom om att en elev/elever kränks av en vuxen ska rektor kontaktas omedelbart.
- Rektor utreder situationen, genom samtal med berörd vuxen samt aktuell elev/elever.
- Rektor tar kontakt med förälder för information i ärendet

Arbetsgång då vuxen kränker vuxen alternativt vuxen kränks av elev/elever

- Ta kontakt med rektor.

Rutiner och ansvarsfördelning

I arbetet måste alla hjälpas åt, elever, personal och vårdnadshavare. Det är allas ansvar att upptäcka diskriminering och annan kränkande behandling och det är skolans skyldighet att utreda och åtgärda de fall då detta förekommer.

För att säkerställa att arbetet mot kränkande behandling sker på ett tillfredsställande sätt och att alla rutiner följs har skolan tagit fram följande ansvarsfördelning och insatser:

Rektor har ansvar för:

- att upprätta en likabehandlingsplan och en årlig plan mot kränkande behandling varje läsår. I planen skall beskrivning av planerade och genomförda åtgärder redovisas. Upprättande ska ske i samråd med personal, elevrepresentanter och representanter för vårdnadshavare.
- att planen efterlevs.
- att all personal har kunskap i likabehandlingsplanen samt agerar utifrån den.
- att vårdnadshavare får information kring likabehandlingsplanen.
- att planen läggs ut på skolans hemsida.
- att en kartläggning av barnens trygghet och trivsel genomförs, sammanställs och utvärderas varje läsår.
- att skicka anmälan till nämndsekreterare vid kännedom om kränkande behandling

Pedagoger har ansvar för:

- att eleverna i början av varje läsår får ta del av och förstår innebörden av likabehandlingsplanen samt skolans ordningsregler.
- att informera vårdnadshavare kring likabehandlingsplanen på föräldramöten.
- att följa likabehandlingsplanen i sitt dagliga arbete med barnen och arbeta aktivt för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Som pedagog förutsätts man respektera andra och vara en god förebild för eleverna.
- att skyndsamt informera rektor vid kännedom om kränkande behandling.

All personal i skolan har ansvar för:

- att agera vid kränkningar av barn genom tillsägelse eller information till ansvarig pedagog/rektor.

Elever har ansvar för:

- att bidra med en god arbetsmiljö och goda relationer med både personal och elever.

- att ta del av likabehandlingsplanen och handla utifrån den. Som elev på Östra Lugnets skola förutsätts man respektera andra och visa varandra hänsyn.
- att informera en vuxen på skolan om någon elev blir utsatt för kränkande behandling eller diskriminering.

Vårdnadshavare har ansvar för:

- att kontakta skolan om deras barn berättar om kränkningar i skolan, oavsett om kränkningarna är riktade mot barnet, annans barn eller om det är barnet själv som kränker.

Lagar och styrdokument

Likabehandlingsplanen upprättas årligen enligt gällande lagar och styrdokument. Lagar och styrdokument som styr skolans arbete är:

- Skolförfattningarna som Skollagen(2010:800), Läroplan för förskolan, Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet 2011
- Diskrimineringslagen(2008:567)
- Arbetsmiljölagen (AML 1997:1160)
- Socialtjänstlagen (SoL 2001:453)
- Brottsbalken (BrB 1962:700)
- Barnkonventionen
- Salamancadeklarationen (1994) för elever i behov av särskilt stöd

Sedan 1 januari 2009 regleras skolans likabehandlingsarbete av två regelverk

Diskrimineringslagen

Denna lag har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka diskriminering. Lagen tar upp sju diskrimineringsgrunder kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, eller ålder.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Bland annat ska barnets bästa komma i främsta rummet i alla åtgärder som rör barn.

- Artikel 2 handlar om alla barns lika värde och rättigheter. Ingen får diskrimineras. Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.
- Artikel 3 anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare och har analyserats mer än något annat begrepp i barnkonventionen. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.
- Artikel 6 understryker varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Artikeln handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.

- Artikel 12 lyfter fram barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

Skollagen

14 a kap. 8§ i skollagen, tydliggör vilka skyldigheter skolan har att arbeta mot kränkande behandling.

Lagen säger bl. a följande:

”Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.” Lag (2008:571).

Lgr 11

2.1 NORMER OCH VÄRDEN

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling. Skolans mål är att varje elev

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter,
- respekterar andra människors egenvärde,
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor,
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

Definitioner

Diskriminering

De sju diskrimineringsgrunderna

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion och annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning (fysiska likväl som av neuropsykiatrisk karaktär)
- Ålder

- Könsöverskridande identitet och uttryck

Från och med den 1 januari 2015 ingår bristande tillgänglighet som en ny form av diskriminering i diskrimineringslagen. Det nya förbudet mot diskriminering ska bidra till att öka tillgängligheten i samhället så att människor med funktionsnedsättning kan delta på likvärdiga villkor.

Ett otillgängligt samhälle leder till att människor med funktionsnedsättning utestängs från samhället. Det kan handla om att inte kunna delta på lektionerna i skolan, att inte komma in i en butik, eller att inte få tillgång till myndighetsinformation.

Lagändringen innebär att personer med funktionsnedsättning ska ha en bättre möjlighet att hävda sin rätt och att kunna delta på likvärdiga villkor utan hinder i form av bristande tillgänglighet.

Uttryck för diskriminering

Direkt diskriminering

Då barn, elev eller ungdom missgynnas genom särbehandling pga någon av de ovanstående grunderna. Uttrycket för den direkta diskrimineringen kan ske genom trakasserier.

Könsdiskriminering: att få för- eller nackdelar på grund av sitt kön eller när skällsord används som syftar till personens kön.

Etnisk diskriminering: att bli förolämpad eller hotad med ord som anspelar på den etniska tillhörigheten.

Religiös diskriminering: att betygsättningen påverkas av personens religionstillhörighet.

Sexuell diskriminering: skällsord som förknippas med den sexuella läggningen används. Man blir behandlad annorlunda av andra elever och lärare pga. den sexuella läggningen eller sexuella anspelningar sker med ord eller handling.

Diskriminering på grund av funktionsnedsättning: det erbjuds inte andra alternativ vid av förskolan/skolan anordnade aktiviteter t.ex. friluftsdagar. Man blir ej erbjuden rätt hjälp för att kunna tillgodose sig undervisningen på samma villkor som andra elever/barn.

Indirekt diskriminering

Ett barn eller en elev missgynnas genom att till synes neutrala regler, strukturer eller arbetssätt tillämpas så att det får en diskriminerande effekt i praktiken.

Exempel kan vara:

- Att inte få bära huvudduk, kippa eller turban.
- Att pga religiösa orsaker inte kunna äta den erbjudna lunchen.
- Att hänsyn inte tas vid schemaläggning och provplanering eller att elever kan behöva ledigt vid religiösa helgdagar.
- Att välja läromedel/material som diskriminerar

Konflikter

Ibland kan det vara svårt att skilja kränkningar från konflikter och bråk. Därför är det viktigt att definiera skillnaden mellan konflikt och kränkningar.

Konflikt betyder ursprungligen sammanstöta, råka i strid, kämpa. Generellt handlar konflikter om att två eller flera eftersträvar samma resurser (saker, bekräftelse, inflytande). Parterna i en konflikt ser varandra som jämbördiga. Konflikter upplevs ofta som ansträngande av inblandade och omgivningen. Konflikter kan utvecklas till mobbning eller kränkningar, men de kan också bli konstruktiva och skapande om de hanteras rätt. Konflikter kan hanteras genom att de inblandade ändrar uppfattning om alternativen, hittar nya alternativ eller lägger konflikten åt sidan

För att konflikter ska bli konstruktiva och givande är det viktigt att eleverna lär sig konflikthantering.

Kränkande behandling

Kränkande behandling innebär att en eller flera personer kränker principen om människors lika värde utan koppling till de sju diskrimineringsgrunderna. Kränkningar kan vara:

- Verbala (t.ex. att bli hotad, svordomar, fula ord, könsord eller förolämpningar)
- Psykosociala (t.ex. utsätta någon för utfrysning, ryktesspridning, skratt, suckar, miner, blickar)
- Fysiska (t.ex. utsätta någon för slag, knuffar eller att ha sönder annans ägodel)
- Text- och bildburna (t.ex. klotter, brev, lappar, sms, e-post, mms)

Kränkningen kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande och då kallas det mobbning. Mobbning finns inte längre med som begrepp i lagstiftningen som styr likabehandlingsarbetet, men eftersom begreppet fortfarande används i dagligt tal så är det viktigt att definiera det. En elev som känner sig kränkt av en negativ handling från någon annan har rätt att bli hjälpt även om handlingen inte upprepas.

En viktig utgångspunkt är att den som uppger att hon eller han har blivit kränkt alltid ska tas på allvar. Det är individen som avgör om beteendet eller handlingen är oönskad och kränkande.

Det är också viktigt att se att diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kan ske även på gruppnivå. Vi som arbetar i skolan måste därför vara öppna i vår tolkning och se händelsen ur olika perspektiv för att hitta den bästa lösningen. Därför använder vi numera begreppet kränkning som är vidare än mobbning och innefattar både trakasserier och kränkande behandling.

Definitionerna gäller i lika hög grad kränkningar mellan barn, som vuxen mot barn och barn mot vuxen.

Kränkningar på nätet

Både verbal och psykisk mobbning kan ske digitalt, det som ibland kallas e-mobbning. Mobbningen sker då på internet eller mobilen. Det vanligaste är elaka kommentarer eller bilder i sociala medier samt kränkningar via sms. Att inte bjuda in en person till gemenskapen i en grupp är ett sätt att frysa ut någon på nätet. Spridningseffekten på nätet är en faktor som många inte tänker på och det finns risk att en elak kommentar eller bild når långt utanför den närmaste kretsen. Detta gör att det är svårt att göra någon gränsdragning mellan kränkning och mobbing, eftersom en delad bild kan spridas vidare. Detta gör att en kränkning som egentligen bara har utförts en gång kan upplevas som att den utförs igen och igen.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet. För att omfattas av diskrimineringslagen måste det kränkande agerandet ha samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan till exempel vara att ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar, med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som är utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Repressalier

Med repressalier avses när ett barn, elev eller ungdom har anmält någon ansvarig person för kränkande behandling eller medverkat i en utredning så får barnet/eleven/ungdomen inte bestraffas som en följd av det

Samtalsunderlag vid konflikt/incident (bilaga 1)

Vi på Östra Lugnets skola arbetar för att stödja eleverna i att ha samtalet som verktyg för konflikthantering. Eleverna tränas i att kunna lyssna och förstå andras perspektiv, vara delaktiga och ta ansvar för sina handlingar samt komma med lösningar i de situationer som uppstår i vardagen.

Samtalsunderlag

- Intervjua enskilt varje barn om vad som hänt.
- Om du bedömer att eleverna kan mötas direkt, samla dem och låt var och en berätta hur de känner.
- Fråga eleverna vilka tankar de har att lösa situationen.
- Vilka konsekvenser får de olika alternativen.
- Det är bra om eleverna själva kan hitta en lösning som alla kan acceptera, i annat fall går du som pedagog in och stöttar.

Du som personal informerar berörd klasslärare.

Observera! Vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska detta anmälas omgående till rektor. Berörd personal ger rektor händelseinformation.

Rektor skickar anmälan om kränkande behandling till huvudman och får då ett diarienummer av nämndsekreterare.

Enligt 6 kap. 10§ skollagen (2010:800)/2 kap. 7§ diskrimineringslagen (2008:567) är personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. Förskolechefen eller rektorn är därefter skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Samtalsunderlag vid utredande samtal (bilaga 2)

Enligt skollagen ska skolan då man fått information om att ett barn känt sig kränkt göra en utredning och vidta åtgärder.

Samtalet leds av en för eleven väl känd personal. Arbetslaget löser genomförandet och sammanställningen som sedan lämnas till rektor.

Förhållningssätt:

- Berätta för eleven vad syftet är med samtalet. Syftet är att eleven ska få berätta hur den upplever sin skolsituation och eventuellt sina upplevelser kring en specifik händelse.
- Visa med respekt att du ser och bekräftar eleven och att du tar denne på allvar.
- Var vaksam på hur du lyssnar, tänk på ditt kroppsspråk, visa att du vill hjälpa till.
- Låt eleven beskriva situationen. Undvik varför-frågor, be om beskrivningar. T.ex berätta mera..., är det så här du menar/känner...
- Avsluta samtalet med att knyta ihop det ni talat om. Be gärna eleven att själv försöka sammanfatta innehållet i samtalet. Fråga eleven om hans upplevelse av samtalet. Stäm av att det känns ok. Berätta att ni kommer att informera hemmet om att ni genomfört ett individuellt samtal idag.

Frågor vid samtal

Berätta för eleven att du skriver stödord för att kunna gå tillbaka till det som kommit fram.

- Hur har du det i skolan/klassen? Känner du dig trygg i klassen/på skolan?
- Berätta hur det känns när du: tänker på skolan, är på väg till skolan, tänker på klasskamraterna, specifika områden (kapprum, matsal), situationer (förflyttningar, mellan lektioner)
- Hur upplever du arbetsron i klassrummet? Vad är bra, vad kan förbättras?
- Finns det någon i klassen som brukar bestämma?
- Finns det någon/några som brukar göra som den som bestämmer?
- Förekommer det tråkningar (suckar, stön, himlar med ögonen)?
- Finns det någon i klassen som inte har det bra?
- Vad skulle du kunna göra för honom/henne?
- Vad kan hon/han själv bidra med?

Följdfrågor som hänvisar till en speciell kartlagd situation:

Förhållningssätt:

Kom inte med anklagelser. Det är viktigt att eleven känner att hon eller han får en möjlighet att ge sin egen bild av vad som hänt.

Vi vet att detta har hänt....

- Har du själv märkt något?
- Berätta i så fall hur du upplevde situationen.